

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 29. listopadu 2011

o požadavcích na bezpečnost, které mají splňovat evropské normy pro kola, kola pro mladší děti a zavazadlové nosiče pro kola podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES

(Text s významem pro EHP)

(2011/786/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES ze dne 3. prosince 2001 o obecné bezpečnosti výrobků⁽¹⁾, a zejména na čl. 4 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Směrnice 2001/95/ES stanoví, že evropské normy mají být vypracovány evropskými normalizačními orgány. Tyto normy by měly zajistit, aby výrobky splňovaly obecný požadavek na bezpečnost podle uvedené směrnice.

(2) Podle směrnice 2001/95/ES se předpokládá, že výrobek je bezpečný, je-li ve shodě s nezávaznými vnitrostátními normami provádějícími evropské normy, na něž byly zveřejněny odkazy v *Úředním věstníku Evropské unie*.

(3) Článek 4 směrnice 2001/95/ES stanoví postup pro vypracovávání evropských norem. Podle tohoto postupu stanoví Komise zvláštní požadavky na bezpečnost, které by měly evropské normy splňovat, a následně pověří evropské normalizační orgány, aby takové normy vypracovaly.

(4) Komise zveřejní odkazy na přijaté evropské normy v *Úředním věstníku Evropské unie*.

(5) Podle čl. 4 odst. 2 druhého pododstavce směrnice 2001/95/ES mohou být odkazy na evropské normy, které byly evropskými normalizačními orgány přijaty před vstupem uvedené směrnice v platnost, zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie* i bez pověření ze strany Komise, pokud tyto normy zajišťují soulad s obecným požadavkem na bezpečnost stanoveným v uvedené směrnici.

(6) Rozhodnutím 2006/514/ES⁽²⁾ Komise zveřejnila v *Úředním věstníku Evropské unie* odkazy na evropské normy EN 14764:2005 pro městská trekkingová jízdní kola, EN 14766:2005 pro horská jízdní kola, EN 14781:2005 pro závodní jízdní kola a EN 14872:2006 pro zavazadlové nosiče.

(7) Tyto čtyři evropské normy zahrnuté v rozhodnutí 2006/514/ES nejsou podepřeny pověřením Komise přijatým v souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice 2001/95/ES.

(8) Evropský výbor pro normalizaci (CEN) oznámil, že evropské normy EN 14764:2005, EN 14766:2005, EN 14781:2005 a EN 14872:2006 budou revidovány. Odkazy na nové verze těchto norem, poté co budou zrevidovány, nemohou být zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie* z důvodu chybějícího pověření Komise, které by stanovovalo zvláštní požadavky na bezpečnost.

(9) Komise by proto měla stanovit zvláštní požadavky na bezpečnost týkající se kol a zavazadlových nosičů pro kola s cílem pověřit evropské normalizační orgány, aby na základě těchto požadavků vypracovaly odpovídající evropské normy.

(10) Kola pro mladší děti, která nejsou považována za hračky ve smyslu směrnice o bezpečnosti hraček (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/48/ES⁽³⁾), nejsou-li bezpečná, mohou vystavit děti nebezpečí vážného zranění hlavy, hrudníku, břicha nebo končetin, a to především následkem pádu.

(11) Dětské cyklisty se často zraní při hře či příliš rychlé jízdě⁽⁴⁾ a především jsou náchylní k pádům, a to jak z důvodu rozvíjejících se motorických schopností a růstu, tak proto, že se teprve učí kolo správně ovládat, k čemuž patří i vyhýbání se překážkám, chodcům či jiným cyklistům. Tyto faktory spolu s výše položeným těžištěm u dětí ztěžují udržování rovnováhy.

⁽²⁾ Úř. věst. L 200, 20.7.2006, s. 35.

⁽³⁾ Úř. věst. L 170, 30.6.2009, s. 1.

⁽⁴⁾ http://www.rosipa.com/roadsafety/info/cycling_accidents.pdf

⁽¹⁾ Úř. věst. L 11, 15.1.2002, s. 4.

- (12) Podle databáze úrazů se 37 % úrazů cyklistů v EU týká dětí ve věku mezi pěti a devíti lety ⁽¹⁾. Přestože dopravní nehody představují velké procento těchto nehod, mnoho nehod se stane při hře, kdy se dětské cyklisty střetnou s předměty nebo dalšími lidmi či jednoduše spadnou z kola. Ve Spojeném království se odhaduje, že ročně je více než 2 000 dětí převezeno do nemocnice v důsledku nehody, která se jim stala na kole doma, a dalších 21 000 v důsledku nehod, které se jim staly na kole v místech jako jsou parky a hřiště ⁽²⁾.
- (13) Evropská norma EN 14765: 2005 + A1:2008 uvádí požadavky na bezpečnost a zkušební metody pro kola pro mladší děti, která jsou vyňata z oblasti působnosti směrnice o bezpečnosti hraček (směrnice 2009/48/ES). Tato norma však není podepřena pověřením Komise.
- (14) Z tohoto důvodu je třeba stanovit požadavky na bezpečnost a vyzvat k přípravě evropských norem v souladu s těmito požadavky pro kola pro mladší děti, která nejsou považována za hračky ve smyslu směrnice o bezpečnosti hraček (směrnice 2009/48/EU).
- (15) Jakmile budou příslušné normy k dispozici a pakliže se Komise rozhodne zveřejnit odkaz na tyto normy v Úředním věstníku, mělo by se podle postupu stanoveného v čl. 4 odst. 2 směrnice 2001/95/ES předpokládat, že kola, která tyto normy splňují, vyhovují obecnému požadavku na bezpečnost uvedenému ve směrnici 2001/95/ES, pokud jde o požadavky na bezpečnost obsažené ve zmíněných normách.
- (16) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného podle článku 15 směrnice 2001/95/ES. Ani Evropský parlament ani Rada nevyjádřily nesouhlas s těmito opatřeními,
- b) „*kolem pro mladší děti*“ rozumí kolo s maximální výškou sedla větší než 435 mm a menší než 635 mm určené pro cyklisty s průměrnou váhou 30 kg;
- c) „*městským a trekkingovým kolem*“ rozumí kolo s maximální výškou sedla 635 mm a více, které je určeno pro použití na veřejných cestách včetně cest nedlážděných;
- d) „*horským kolem*“ rozumí kolo s maximální výškou sedla 635 mm a více, které je určeno pro použití v náročném terénu mimo cesty a na veřejných zpevněných i nezpevněných komunikacích a které je vybaveno vhodně zesíleným rámem a dalšími komponenty a typické jsou široké pneumatiky s výraznými vzorky a široká škála převodů;
- e) „*závodním kolem*“ rozumí kolo s maximální výškou sedla 635 mm a více, které je určeno pro vysokorychlostní jízdu na veřejných komunikacích. Tato kola jsou obecně určena pro jízdu na dlážděných komunikacích;
- f) „*zavazadlovým nosičem pro kola*“ rozumí zařízení či nádoba, s výjimkou vlečných zařízení, které je umístěno a trvale upevněno nad a/nebo u zadního kola (zadní zavazadlový nosič) nebo u předního kola (přední zavazadlový nosič) a které je určeno výhradně k převážení zavazadel nebo dětí posazených v dětské sedačce.

Článek 2

Příloha tohoto rozhodnutí stanoví zvláštní požadavky na bezpečnost kol, kol pro mladší děti a zavazadlových nosičů pro kola, které musí splňovat evropské normy podle článku 4 směrnice 2001/95/ES.

Článek 3

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Pro účely tohoto rozhodnutí se:

- a) „*kolem*“ rozumí dvoukolý dopravní prostředek, který je poháněn pouze či hlavně svalovou prací jezdce, s výjimkou dopravních prostředků se dvěma nebo více sedly;

V Bruselu dne 29. listopadu 2011.

Za Komisi

José Manuel BARROSO

předseda

⁽¹⁾ Databáze IDB 2006–2008

⁽²⁾ <http://www.capt.org.uk/resources/talking-about-cycle-safety>

PŘÍLOHA

ČÁST I

Zvláštní požadavky na bezpečnost pro kola

ODDÍL 1

Požadavky na bezpečnost vztahující se na všechny typy kol

1. Obecné požadavky

Všechny typy kol musí být navrženy tak, aby odpovídaly cyklistickým dovednostem a tělesnému stavu uživatelů, pro které jsou určeny. Zvláštní pozornost je třeba věnovat modelům kol pro mladší děti.

Míra rizika zranění či škody na zdraví způsobené při jízdě na kole musí být minimální v souladu s přiměřeným a předvídatelným používáním výrobku a musí být považována za přijatelnou a odpovídající vysoké míře ochrany zdraví a bezpečnosti.

Žádné části přístupné uživateli během běžného a zamýšleného používání nesmí způsobovat tělesná zranění.

Uživatelé musí být informováni o pravděpodobných rizicích a nebezpečích a o tom, jak jim předcházet (viz oddíl o informacích o bezpečnosti výrobku).

Kola musí být vybavena světlometem a odrazkami vpředu, vzadu a na bocích, aby byla zaručena dobrá viditelnost kola i cyklisty. Toto vybavení musí být v souladu s ustanoveními platnými v zemi, v níž je výrobek uváděn na trh.

Výrobce musí uvést doporučené maximální přípustné zatížení (např. váhu cyklisty a pasažérů, zavazadla, zavazadlového nosiče atd.), pro které je kolo určeno.

Výrobce musí uvést, zda kolo je či není vhodné pro upevnění zavazadlového nosiče a (nebo) dětské sedačky.

2. Fyzikální vlastnosti

Manipulace

Plně sestavené kolo musí umožňovat stabilní manipulaci při jízdě, brzdění, zatáčení a řízení. Kolo musí být možné řídit i ve chvílích, kdy jedna ruka není v kontaktu s řídítky (například při dávání signálu rukou), bez toho, aby bylo řízení kola pro cyklistu obtížné či nebezpečné.

Stabilita

Všechny části kola musí být sestrojeny tak, aby při běžném používání poskytovaly zamýšlenému uživateli odpovídající míru stability.

Kolo musí být možné řídit i ve chvílích, kdy jedna ruka není v kontaktu s řídítky (například při dávání signálu rukou), bez toho, aby bylo řízení kola pro cyklistu obtížné či nebezpečné. Kolo s naloženým zavazadlovým nosičem musí umožňovat stabilní manipulaci při jízdě, brzdění, zatáčení i řízení.

Životnost/únava materiálu

Všechny části kola musí být pro zamýšleného uživatele bezpečné během celé doby životnosti výrobku. V případě potřeby musí dotčené části udávat termín opotřebení, před kterým mají být vyměněny, aby byla zajištěna plná funkčnost.

Vliv povětrnostních podmínek (např. deště) na brzdové systémy musí být minimální.

Brzdové systémy

Kolo musí být vybaveno nejméně dvěma nezávislými brzdovými systémy. Alespoň jeden musí být pro přední kolo a jeden pro zadní kolo. Brzdové systémy musí být navrženy tak, aby zajišťovaly bezpečnost brzdění za vlhka i za sucha.

Rozhodnutí, zda zadní brzdový systém ovládá cyklista rukou nebo nohou, by mělo být v souladu s právními předpisy, zvyky nebo preferencemi v zemi, do které je kolo dodáváno.

Ostré hrany

Žádné odkryté hrany, které se mohou dostat do kontaktu s tělem uživatele při běžné jízdě, běžném používání či údržbě nesmí být ostré.

Zachycení

Kola nesmí představovat žádné riziko zachycení, kterému se lze vyhnout konstrukčním řešením.

Existuje-li riziko zachycení při běžném používání či údržbě, pak musí být uvedeno v návodu k obsluze/upozorněních na kole.

Výstupky

Výstupkům, které by mohly být pro uživatele nebezpečné, je třeba se vyhnout.

3. Mechanické vlastnosti

Skládací mechanismy

Skládací mechanismy musí být funkční, stabilní a zabezpečené proti neúmyslnému otevření během používání a nesmí způsobit zranění.

Spojovací materiály

Aby se předešlo zranění, všechny spojovací materiály, šrouby, paprsky kol a matice drátů použité na kole musí být odpovídající velikosti a ze vhodného materiálu.

Všechny spojovací materiály a šrouby použité na kole v místech důležitých pro bezpečnost musí být zajištěny a zabezpečeny proti neúmyslnému uvolnění.

Nastavitelnost a ovládací prvky

Části kola, které byly zkonstruovány jako nastavitelné podle výšky a postavy uživatele, jako například sedlo či řídítka, musí být jednoduše upravitelné bez toho, aby byla ohrožena bezpečnost uživatele. V instrukcích musí být uvedeno odpovídající nářadí s ohledem na zamýšleného uživatele. Veškeré ovládací prvky musí být za podmínek odpovídajících běžnému použití snadno a bezpečně přístupné. Musí být zkonstruovány a namontovány tak, aby umožňovaly uživateli udržet si stálou kontrolu nad kolem. Cyklista by měl být především schopen brzdit a měnit převody tak, aby alespoň jedna ruka zůstala stále na řídítkách.

4. Chemické vlastnosti

Žádné prvky, které přijdou do kontaktu s cyklistou nesmí pro zamýšleného uživatele představovat nebezpečí toxicity, především u dětských kol.

5. Zkušební metody

Norma musí popsat zkoušky stability, zkoušky maximálního zatížení, účinnosti pohonu, brzd, řízení, odolnosti částí rámu a zkoušky únavy materiálu.

6. Informace o bezpečnosti výrobku

Informace o bezpečnosti výrobku musí být napsány v jazyce (jazycích) země, ve které je výrobek prodáván.

Informace o bezpečnosti výrobku musí být dodány u všech typů kol. Tyto informace musí být čitelné, srozumitelné, co nejjasnější a zároveň stručné.

Vizuální nástroje jako např. piktogramy a ilustrace musí být v informacích o bezpečnosti výrobku uvedeny výrazně.

Informace o bezpečnosti výrobku musí zahrnovat údaje o koupi, návod na použití, čištění, kontrolu a údržbu, označení a upozornění a musí upozorňovat na možná rizika a na způsoby prevence nehod.

Informace o bezpečnosti výrobku musí zahrnovat instrukce k nastavení odrazek a svítilen tak, aby byla zajištěna maximální viditelnost, v souladu s ustanoveními platnými v zemi, ve které je výrobek uváděn na trh.

Nesmí dojít k nesouladu mezi informacemi o bezpečnosti dodávanými spolu s výrobkem a jeho běžným používáním.

Rám musí na snadno viditelném místě nést zřetelné a trvalé označení pořadového čísla rámu včetně názvu a adresy provozovatele, který kolo smontoval (nebo jeho zástupce).

ODDÍL 2

Doplňkové požadavky na bezpečnost u konkrétních typů kol

Vedle požadavků na bezpečnost uvedených v oddíle 1 se pro kola uvedená v tomto oddíle uplatňují další níže uvedené požadavky.

1. Kola pro mladší děti

Limity pro maximální výšku sedla a průměrnou váhu vycházejí z antropometrických údajů (průměrné váhy a délky nohou vzhledem k věku). Na tato kola se vztahují tyto požadavky:

- Zákaz používání jakýchkoliv prvků s možností rychlého uvolnění.
- Zákaz používání řemínků a klipsen na pedálech.
- Účinek předních brzd musí být omezen, aby se předešlo ztrátě kontroly nad kolem následkem zablokování kol.
- Balanční kolečka musí být namontovatelná i odmontovatelná bez toho, aby bylo třeba uvolnit zadní nápravu.
- Kola pro mladší děti nesmí vykazovat nebezpečí zachycení při žádném možném nastavení sedla.
- Kola pro mladší děti musí být vybavena nejméně dvěma nezávislými brzdnými systémy, jedním vpředu a jedním vzadu.

2. Horská kola

Všechny bezpečnostní komponenty horských kol musí být navrženy tak, aby při běžném používání odolaly celkově většímu zatížení než ostatní typy kol (např. vibracím a nárazům způsobeným nerovnostmi na cestách a vyššímu zatížení komponentů pohonu, řízení a brzd) a aby odolaly efektu ztráty brzdné síly.

3. Závodní kola

Všechny komponenty závodních kol musí být navrženy tak, aby při běžném používání odolaly celkově většímu zatížení než ostatní typy kol (např. vyšší rychlosti a vyššímu zatížení komponentů pohonu, řízení a brzd).

ČÁST II

Zvláštní požadavky na bezpečnost pro zavazadlové nosiče pro kola

1. Obecné požadavky

Zvláštní požadavky na bezpečnost a zkušební metody pro zavazadlové nosiče pro kola musí zajistit bezpečnost cyklisty i dítěte, je-li na kole převáženo. Výrobek musí projít zkouškami, které potvrdí jeho stabilitu, pevnost a odolnost vůči únavě materiálu a teplotě.

2. Zařazení

Zavazadlové nosiče se dělí do tříd podle nákladové kapacity, zamýšleného použití a umístění na kole.

3. Velikost

Velikost zavazadlových nosičů určených pro dětské sedačky musí odpovídat tomuto druhu použití.

4. Stabilita

Všechny části zavazadlového nosiče musí být uzpůsobeny tak, aby výrobek při běžném použití zajišťoval zamýšleným uživatelům dostatečnou stabilitu.

Komponenty zavazadlového nosiče musí být pevně sestavené a připevněné dle instrukcí výrobce a pomocí upevňovacích zařízení dodaných spolu s nosičem nebo doporučených výrobcem.

Všechny upevňovací mechanismy musí mít odpovídající velikost.

Vliv povětrnostních podmínek na bezpečnost zavazadlového nosiče musí být minimální.

5. Ostré hrany

Odkryté hrany, které se mohou dostat do kontaktu s tělem cyklisty nebo převáženého dítěte při běžné jízdě, běžném používání či údržbě nemají představovat nebezpečí úrazu. Zakončení pružin musí být zaoblená nebo vybavená ochrannými krytkami.

6. Výstupky

Výstupkům je třeba se vyhnout nebo je navrhnout tak, aby pro cyklistu nebo převážené dítě představovaly nulové nebo jen minimální riziko.

7. Viditelnost

Výrobek musí být navržen tak, aby zachoval viditelnost kola za tmy nebo snížené viditelnosti.

8. Informace o bezpečnosti výrobku

Bez ohledu na to, zda je zavazadlový nosič prodáván jako samostatný doplněk nebo je na kole již namontován, musí výrobek poskytovat spotřebiteli alespoň tyto následující údaje:

- a) jak a kde má být zavazadlový nosič na kole upevněn;
- b) maximální kapacita zavazadlového nosiče a upozornění, že tento limit nesmí být překročen, musí být trvale vyznačené na výrobku;
- c) zda je nosič vhodný pro připevnění dětské sedačky;
- d) upozornění, že zavazadlo lze bezpečně převážet pouze na nosiči;
- e) upozornění na zákaz úprav nosiče;
- f) upozornění na to, že upevňovací mechanismy je nutné zajistit a pravidelně kontrolovat;
- g) upozornění, že s nákladem na nosiči může dojít ke změně chování kola (především při řízení a brzdění);
- h) upozornění na to, že je nutné se přesvědčit, že náklad nebo dětská sedačka jsou bezpečně uchyceny na nosiči v souladu s pokyny výrobce a že se žádné volné popruhy nemohou zachytit do žádného z kol;
- i) instrukce o nastavení odrazek a světilen tak, aby byla zajištěna viditelnost v jakémkoliv okamžiku, především v případě, kdy je například nosič naložen;
- j) údaje obsahující název a adresu výrobce, dovozce nebo zástupce, obchodní značku, model a číslo výrobní šarže či reference musí být na výrobku umístěny viditelně, čitelně a trvale;
- k) údaje o typu (typech) kol, pro které jsou nosiče určeny, pokud výrobek není prodáván jako součást kola a není na něm již namontován.